BIOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

EVALUAREA FUNCȚIILOR RECREATIVE ȘI ORNAMENTALE ALE PĂDURII-PARC RÂȘCANI

Galina BALUȚA

CZU: 630.27 galinabaluta8@gmail.com

The recreational and ornamental functions of the Râșcani forest-park were evaluated. The modern methods and techniques for designing green spaces were analyzed, the current situation of Râșcani Park was evaluated and were developed some proposals for the future development of the Riscani forest-parc. The obtained results will be proposed for evaluation to the Chisinau Green Space Management Enterprise.

Analizând istoricul apariției și dezvoltării spațiilor verzi din municipiul Chișinău, am constatat că peisajul urban al acestuia este în permanentă modificare. Suprafața spațiilor verzi se micșorează de la un an la altul, iar numărul și densitatea populației crește vădit, ceea ce determină creșterea presiunii antropice asupra acestora.

Suprafața totală a spațiilor verzi din mun. Chișinău este de cca 3064 ha, dintre care parcurile silvice ocupă o suprafață de 1185 ha. Pădurea-parc Râșcani are suprafața de 199,4 ha și este situată în partea de est a mun. Chișinău, delimitând sectoarele administrative Ciocana și Râșcani. Este de origine artificială, fiind plantată în anul 1969 pentru consolidarea pantelor abrupte, prevenirea eroziunii solului, crearea unui climat ecologic pozitiv și împreună cu celelalte parcuri silvice forma pe atunci brâul verde al orașului. Principalele specii de arbori din compoziția pădurii sunt: arțarul de câmp, stejarul, frasinul, ulmul, teiul, pinii, mesteacănul și o serie de arbuști, precum: cornul, sângerul, măceșul, lemnul câinesc ș.a. Putem, cu certitudine, afirma că starea actuală a vegetației este satisfăcătoare. Principalele cauze care provoacă degradarea ei sunt poluarea aerului, bătătorirea solului, seceta care a afectat pinul comun și a provocat uscarea în masă a acestuia, calamitățile naturale, care în aprilie 2017 au afectat arborii în proporție de 80%, deșeurile menajere și încălcarea regulilor de recree-

re de către populație, lipsa măsurilor de protecție fitosanitară și lipsa reproducerii naturale.

Pădurea-parc Râșcani întrunește mai multe funcții, cum ar fi funcția de protecție a solului contra eroziunilor și de stopare a alunecărilor de teren și consolidare a pantelor abrupte, funcția recreativă, estetică, sanitară și utilitară. Dacă inițial principala funcție pe care o exercita pădurea era cea ecologică, actualmente a ieșit în evidență funcția recreativă, cu rol de a crea condiții pentru destindere și relaxare. Au fost determinate principalele elemente care asigură recreerea în p-p. Râșcani:

Funcția recreativă este asigurată, în primul rând, de vegetația forestieră, care creează mediul perfect pentru plimbare, refugiu, relaxare, odihnă, distracție și sport. În al doilea rând, este determinată de lacuri și cele trei izvoare, care sunt locurile cele mai atractive din parc și cu cea mai mare intensitate de vizitatori. În interiorul pădurii sunt trei lacuri cu o suprafață totală de 3,5 ha, iar fâșiile riverane ocupă o suprafață de 18 000 m^2. Este greu de subestimat importanța peisajeră și de ameliorare climatică a acestora.

Funcția recreativă este întreținută de terenurile de sport, terenurile de joacă pentru copii, foișoarele și băncile, aleile și cărările. În ultimul deceniu parcul a fost modernizat, astfel au fost amenajate trei terenuri pentru practicarea sportului și două terenuri de joacă pentru copii, au fost instalate 56 de bănci și 20 de coșuri de gunoi.

Pădurea-parc Râșcani pe deplin își îndeplinește funcția recreativă, însă au fost identificate și o serie de probleme. Cea mai importantă este presiunea antropică sporită în unele zone ale parcului, lipsa resurselor financiare și umane necesare, insuficiența coșurilor de gunoi și a băncilor, ceea ce duce la acumularea de deșeuri menajere. O problemă majoră este prezența în număr mare a câinilor vagabonzi și a persoanelor fără adăpost.

Valoarea decorativă a unui spațiu este exprimată prin satisfacția omului față de vegetația arborescentă, floricolă sau erbacee, care prin diferite componente dau impresia de frumusețe. Funcția decorativă a spațiilor verzi se intensifică de oglinzile de apă sau de cursul râurilor. Pe teritoriul parcului, în zonele mai intens vizitate sunt introduse în compoziție unele specii de arbori și arbuști cu calități ornamentale (Tab.).

Tabel

Asortimentul de plante cu calități ornamentale
din pădurea-parc Râșcani

	Denumirea științifică	Denumirea populară	Perioada de decor maximal	Gradul de decor
1	*Catalpa bignonioides* L.	Catalpă	V-VI	3
2	*Cornus sanguinea* L.	Sânger	VIII-X	3
3	*Cotoneaster horizontalis* Decne.	Bărcoace	X-XI	5
4	*Eleagnus angustifolia* L.	Sălcioară	V-VI	3
5	*Juniperus sabina* L.	Ienupăr	IV-V	3
6	*Ligustrum vulgares* L.	Lemn câinesc	VIII-IX	3
7	*Roza floribunda* L.	Trandafiri	V-X	5
8	*Salex matsudana* Koidz.	Salcie japoneză	IV-V	3
9	*Sorbus aucuparia* L.	Scoruș comun	IX-X	3
10	*Spiraea vanhouttei* L.	Cununiță	V	4
11	*Symphoricarpos albus* L.	Hurmuz alb	IX-XII	5
12	*Tamarix tetrandra* L.	Cătină roșie	V-VI	4
13	*Thuja occidentalis* L.	Tuie occidentală	IV-V	3
14	*Thuja orientalis* L.	Biotă	IV-V	3
15	*Tilia tomentosa* L.	Tei argintiu	VI-VII	4

Un rol ornamental aparte revine compozițiilor de arbori și arbuști și amenajărilor floricole de-a lungul str. Al. Russo și la intrarea în parc din str. N.Dimo, precum și benzile cu trandafiri de pe str. Al. Russo.

În concluzie, putem afirma că funcțiile recreativă și estetică sunt îndeplinite pe deplin, însă necesită anumite intervenții. Studiind principiile moderne de amenajare a spațiilor verzi, am elaborat o serie de recomandări:

1. diversificarea asortimentului de plante cu calități ornamentale, în special în zonele des vizitate, crearea compozițiilor cu grad sporit de decor, includerea în asortiment a speciilor de arbori și arbuși coni-

feri, care au aspect decorativ pe tot parcursul anului; plantarea terenurilor degradate cu specii corespunzătoare solului și condițiilor climaterice;

2. realizarea noului Amenajament silvic;

3. efectuarea lucrărilor de întreținere a vegetației forestiere tinere, irigarea puieților în primii ani de vegetație; toaletarea arborilor și arbuștilor; tunderea vegetației ierboase și igienizarea permanentă a zonei; aplicarea la timp a tratamentelor fitosanitare;

4. curățirea lacurilor și amenajarea lor cu plante acvatice (nuferi – *Nymphea alba* L., *Nuphar lutea* L., roșățea (*Butomus umbellatus* L., și stânjenei – *Iris graminea* L.), amenajarea lor pentru pescuit, plimbari cu bărcuțele, zorbing;

5. păstrarea sectoarelor cu vegetație nativă, nealterată (îndeosebi a sectorului de pe deal din preajma bazei ”Dinamo”;

6. suplinirea numărului de coșuri pentru gunoi și bănci în zonele cele mai frecventate și selectarea modelelor rezistente la antivandalizare;

7. reconstrucția sau amenajarea aleilor pentru sport și plimbări, și instalarea corpurilor de iluminat pe parcursul traseelor; adaptarea scării și reparația aleelor ținând cont de necesitățile persoanelor cu dizabilități și vârstnici;

8. extinderea posibilităților de recreere prin amenajarea potecilor pentru practicarea *mountain bike*; a spațiului de închiriere a bicicletelor; amenajarea terenurilor de joacă cu obstacole, a unei tiroliene, pentru iubitorii de distracții extreme;

9. amenajarea platformelor de observație pe dealul din preajma str. Al.Russo și str. Sadoveanu, locuri de unde se deschid priveliști frumoase asupra mun. Chișinău;

10. amenajarea și supravegherea zonelor pentru frigărui în scopul evitării incendiilor;

11. soluționarea problemei câinilor și a persoanelor fără adăpost.

Cu anumite investiții din partea statului, prin majorarea bugetului destinat îngrijirii parcului, prin crearea parteneriatelor public private, va fi posibilă transformarea pădurii-parc Râșcani într-un parc modern, accesibil, frumos, o perlă a mun. Chișinău.

Recomandat
Natalia CIUBUC, dr., conf. univ.